

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/129/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8420200416
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8420200416.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členiek senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Ingrid Kalinákovej, v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého G. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpeného procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Kežmarku, dieťa rodičov: matky I. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. XXX/X, XXX XX V. E., právne zastúpenej JUDr. Ing. Marcelou Martinkovičovou, advokátkou, so sídlom Nám sv. Egídia 95, Poprad a otca X. G., nar. XX.XX.XXXX bytom K. XXX/XX, XXX XX V. E., právne zastúpený JUDr. Andrejom Patakym, advokátom so sídlom Hlavné námestie 2, 060 01 Kežmarok, o zmenu výchovného prostredia maloletého, o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Kežmarok č. k. 1P/39/2020-34 zo dňa 08.07.2020, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie.

o d ô v o d n e n i e :

I. Predmet konania

1. Otec sa podaným návrhom vo veci samej domáhal zverenia mal. G. do striedavej osobnej starostlivosti, čím by došlo k zmene rozsudku Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 3P/164/2017 zo dňa 16.01.2018 vo výrokoch II. až IV., týkajúcich sa zverenia maloletého Filipa.

2. Podaným návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia sa otec domáhal úpravy styku s maloletým v rozsahu každého párneho víkendu v mesiaci v čase od piatka 17.00 hod. do nedele do 17.00 hod.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

3. Okresný súd Kežmarok ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým uznesením rozhodol, cit.:

„Na čas do právoplatného skončenia konania vo veci samej je otec X. G., nar. XX.XX.XXXX o p r á v n e n ý stretávať sa s maloletým G. G., nar. XX.XX.XXXX každý páry týždeň v roku počas víkendu v čase od piatku od 17.00 hod. do nedele do 17.00 hod. s tým, že matka j e p o v i n n á v stanovenom čase a v mieste svojho bydliska maloletého riadne pripraveného odovzdať otcovi a otec j e p o v i n n ý po skončení realizácie styku v stanovenom čase a v mieste bydliska matky matke maloletého vrátiť.“

4. Rozhodnutie právne zdôvodnil ust. § 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, 2 písm. d), § 326, § 328 ods. 1, § 329 ods. 1, § 330 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), čl. 41 ods. 4 ústavného zákona č. 460/1992 Zb. Ústavy Slovenskej republiky, § 24 ods. 4 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“).

5. Z návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, ako aj oboznámením sa s obsahom spisu mal súd v konaní osvedčené, že vzájomné vzťahy rodičov maloletého toho času nie sú pozitívne. Maloletý bol zverený právoplatným rozhodnutím súdu do osobnej starostlivosti matky, otec prispieva na výživu maloletého súdom stanoveným výživným, styk otca s maloletým súdnym rozhodnutím upravený nebol. V súčasnosti sa styk otca s maloletým realizuje, avšak jeho realizácia je zo strany matky podmienená buď vykonávaním akýchkoľvek prác pre matku alebo zotrvaním pod dohľadom matky.

6. Súd dospel k záveru, že v záujme ďalšieho priaznivého psychického vývinu maloletého G. nepochybne je dočasná úprava jeho styku s otcom, nariadená neodkladným opatrením v rozsahu každého párneho víkendu v čase od piatka od 17.00 hod. do nedele do 17.00 hod. Dočasným nastavením času styku otca s maloletým sa bude styk realizovať pravidelne, matka bude mať možnosť maloletého na stretnutia riadne pripraviť, predíde sa vzniku konfliktov medzi rodičmi a maloletému G. bude vytvorený pravidelný režim, pričom bude rešpektované jeho právo na zachovanie vzťahu k obidvom rodičom.

7. O trovách konania vo veci nariadenia neodkladného opatrenia súd rozhodne v rozhodnutí, ktorým skončí konanie vo veci samej.

III. Obsah odvolania matky

8. Proti uzneseniu podala odvolanie matka, namietajúc, že súd prvej inštancie nesprávne a neúplne zistil skutočný stav vecí. Matka nikdy nebránila otcovi v styku s maloletým, o tento však otec nemal záujem. Po nariadení neodkladného opatrenia sa rodičia dohodli, že otec si po maloletého príde v sobotu o 09.00 hod. a odovzdá ho matke o 12.00 hod, potom si po neho opäť príde o 15.00 hod. a odovzdá ho o 18.00 hod. Dôvodom je, že maloletý poobede ešte spí a uspatie by otec nezvládol, rovnako tak večerné uloženie na spánok. Nie je preto v záujme maloletého, aby mal maloletý upravený styk s otcom v tak širokom rozsahu. Navrhla napadnuté uznesenie zrušiť, alternatívne zmeniť tak, tak, že otec je oprávnený stykať sa s maloletým každý páry týždeň v roku počas víkendu v čase od soboty od 09.00 hod. do 18.00 hod..

9. Otec považoval napadnuté uznesenie za súladné so zákonom, reálnym stavom vecí a vyjadrenia rodičov na neformálnom stretnutí. Otec sa o maloletého zaujíma a má záujem s ním tráviť svoj čas. Matka neumožňuje brať maloletého na aktivity bez jej prítomnosti. Nerešpektovala nariadené neodkladné, zastrájala sa, že v dobe prebratia maloletého nebude doma. Čo sa týka uspávania G., matka zavádza. Od jeho narodenia až do dvoch rokov ho otec uspával a chodil k nemu nepretržite aj v noci, od 22:00 kedy sa budil až do 03:00 kedy zvyčajne znova zaspával. Otec chcel chodiť po maloletého aj do škôlky, ale to matka zakázala, takže v škôlke majú zakázané ho otcovi odovzdať. Matka neustále zakazovala chodiť s maloletým k rodine otca, a to iba z dôvodu, že ich sama neznáša, pričom neznášanosť prenáša aj na maloletého. Otec navrhol napadnuté uznesenie potvrdiť ako vecne správne.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

10. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle ust. § 34 CSP, v spojení s ust. § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, pričom dospel k záveru, že odvolanie matky nie je dôvodné.

11. Po oboznámení sa s obsahom súdneho spisu dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie mal v dostatočnom rozsahu osvedčené, že pomery mal. dieťaťa vyžadujú bezodkladný zásah súdu, ktorý sleduje ochranu jeho najlepšieho záujmu.

12. Podľa čl. 3 ods.1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

13. Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

14. Neodkladné opatrenie je možné nariadiť aj v prípadoch týkajúcich sa starostlivosti o maloleté deti za predpokladu, že pomery maloletého je nevyhnutné upraviť bezodkladne. Odvolací súd preto skúmal záujem maloletého dieťaťa na nariadení neodkladného opatrenia, ktorý bude daný predovšetkým vtedy, ak tento záujem bude narušený alebo ohrozený v prípade absencie bezodkladnej úpravy pomerov. Účelom neodkladných opatrení vo veciach maloletých je poskytnutie aj preventívnej ochrany ich právam a záujmom ešte pred ich porušením či ohrozením.

15. Rodičia sú rozvedení, nežijú v spoločnej domácnosti. Maloletý bol zverený do osobnej starostlivosti matky, otec sa na jeho výchove podieľa len vo forme styku, ktorý však vyvoláva konflikty. Otec v konaní prezentuje záujem o maloletého, chce s ním tráviť viac času. Matka tvrdenia otca spochybňuje, prejavuje nedôveru voči osobe otca, vyžaduje svoju prítomnosť počas styku otca s maloletým.

16. Odvolací súd sa oboznámil s obsahom zápisnice o neformálnom stretnutí rodičov, konanom na Okresnom súde Kežmarok dňa 26.05.2020. Vyjadrenia rodičov zvyrazňujú matkine subjektívne obavy z osobnej starostlivosti otca o maloletého, matka vyžaduje svoju prítomnosť počas styku, potrebuje otca kontrolovať. Úprava výkonu práva styku otca s maloletým je rozporná, matka s rozšírením styku nesúhlasí. Ustanovený opatrovník uviedol, že rodičom bola ponúknutá možnosť navštíviť referát poradensko-psychologických služieb za účelom vyriešenia situácie dohodou, ale rodičia neprejavili záujem. Je vhodné, aby bol rozšírený styk otca s maloletým, určite bez prítomnosti matky.

17. Pri prieskume vecnej správnosti napadnutého uznesenia odvolací súd bral zreteľ na zásadu rovnocenného postavenia rodičov čo do výkonu ich rodičovských práv a povinností. V preskúmanom prípade je zrejmé, že otec je v styku s maloletým obmedzovaný, matka prezentuje obavy voči otcovej starostlivosti, otca kontroluje. Rozšírenie styku podmieňuje jej vlastným presvedčením, že otec sa o syna vie postarať. Je potrebné však uviesť, že súd prezumuje rodičovskú spôsobilosť a nenadradzuje jedného z rodičov nad druhým. Matka sama v konaní uviedla, že otec vedome maloletému neublízuje. Je absurdné, aby matka uviedla, že nemá problém pustiť maloletého s otcom na zmrzlinu, lebo v takom prípade ich vidí z okna a môže na priebeh styku dohliadať.

18. V konaní nebolo osvedčené, aby bol maloletý v prítomnosti otca ohrozený na živote či zdraví. Odvolací súd reflektuje spomenutý jednotlivý incident, pri ktorom si mal maloletý poraniť nos o radiátor, pri jeho spoločnej hre s otcom, toto však nemožno považovať za dôvod obmedzujúci otca vo výkone jeho práva styku. Úrazy a pády sú neodmysliteľnou súčasťou života, ktorú nemožno absolútne eliminovať v našich životoch, predovšetkým v detskom veku.

19. Otec má záujem tráviť s maloletým viac času, čo je v súlade s prezumovaným záujmom mal. dieťaťa budovať si vzájomné citové väzby s obidvomi rodičmi. V rodine sa evidentne vyžaduje striktná úprava styku otca s maloletým, keďže táto otázka je predmetom rodičovských konfliktov, ktoré sa môžu negatívne prejaviť na zdravom duševnom vývine maloletého. Matka zrejme má tendenciu zasahovať do priebehu styku otca s maloletým, preto je potrebné vylúčiť ju z priebehu styku. Maloletý žil v spoločnej domácnosti s otcom, otec má byť jeho najbližšou vzťahovou osobou, preto je potrebné im vytvoriť

spoločný priestor na plnohodnotné trávenie spoločného času, aj v širšej rodine otca, keďže aj jej členovia sú rodinnými príslušníkmi maloletého.

20. Maloletý je vo veku šiestich rokov, zrejme nastúpil školskú dochádzku v septembri tohto roku. Denný režim školskej dochádzky vylučuje poobedňajší spánok, ktorý matka prezentuje. Každopádne, ak tomu tak počas víkendov je, otec uvádza, že maloletého v detstve uspával, takže mal by to zvládnuť aj teraz. Ak tomu tak nie je, nastal čas naučiť sa to.

21. Ak maloletý vyžaduje matku počas vyhradeného styku otca, odvolací súd podporuje dohody rodičov nad rámec súdneho rozhodnutia, v snahe predísť psychickému trápeniu maloletého. Odvolací súd zdôrazňuje, že nie je to súd, ale predovšetkým rodičia, ktorým by malo najväčšmi záležať na šťastí ich potomka, a tomu musia prispôbiť aj vlastné správanie.

22. V konaní vo veci samej sa otec domáha striedavej osobnej starostlivosti. Súd prvej inštancie má možnosti širšieho dokazovania, ktorým by sa mal zistiť najvhodnejší model osobnej starostlivosti o maloletého, pričom nie je vylúčené, že aj otázka styku otca s maloletým bude posúdená v konečnom rozhodnutí odlišne. Nateraz však súdy oboch inštancií vychádzali z osvedčeného stavu veci, ktorý je zvýraznený prekážkami výkonu styku otca s maloletým, prameniacimi zo vzájomného vzťahu rodičov.

23. Podľa názoru odvolacieho súdu, napadnuté uznesenie prispeje k eliminácii konfliktov rodičov, vďaka striktnej úprave styku s maloletým, ktorá sa javí ako žiaduca. Z tohto dôvodu odvolací súd potvrdil napadnuté uznesenie ako vecne správne postupom vyplývajúcim z ust. § 387 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP.

24. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).